

Tillgång och efterfrågan

Hur ska vi lösa "energiproblemet"? Hur ska vi få fortsatt tillgång till energi för att driva våra bilar, värma våra bostäder och odla vår mat? Hur ska den elintensiva industrin i Norrland säkra sin billiga elektricitet?

Visst känns frågorna igen ...

Jag kan se tre olika förhållningssätt. Två av dem nämndes av flera politiker under valrörelsen, medan ingen partistrateg skulle ha kommit på tanken att ta i den tredje, ens med tång. Skiljelinjerna är förstås inte knivskarpa, de överlappar varandra och det är ingen bra idé att helt förkasta någon av de tre sätten.

Den första strategin går ut på att säkerställa, och helst öka, tillgången på energi. Exemplifierat av USA:s satsning på skiffergas, Putins stöd till oljeutvinning i Arktis och vissa svenska politikers vurmande för ny svensk kärnkraft: se till att tillgången – globalt eller i vårt eget revir – maximeras. Inom denna kategori kan man också hitta mer smakfulla alternativ som utbyggd vindkraft och satsningar på biobränslen.

Nummer två i listan stavas "effektivisering" och inom många områden finns utan tvekan en stor potential att nyttja energin på ett bättre sätt exempelvis genom värmepumpar eller med snålare bilar. Och säga vad man vill: bilindustrin har de senaste tio åren varit mycket framgångsrik med att pressa ner bränsleförbrukningen. Detta är hemmaplan för den klassiska nationalekonomin som talar om att en bristsituation leder till högre priser som i sin tur triggas innovationskraften. Men här finns också glada, gröna teknikoptimister ...

Det tredje vägen, och den som många inte låtsas om, är att börja i den andra änden och istället för att öka tillgången minska efterfrågan. Att resa mindre, att bo på mindre yta och inte äta så mycket kött.

Jag har förståelse för att det är svårt att fiska röster med sådana slogans. Min förhoppning att få höra några av våra politiker tala om att hålla igen och bromsa är tyvärr minimal. Nej, när det gäller insikten att vi behöver leva enklare och i ett lokalt sammanhang finns mitt hopp till röster underifrån. Det är här som Omställningsrörelsen har sin, kanske viktigaste, roll: visa att vi är många som förstår att det inte är möjligt att fortsätta i de vanliga hjulspåren, det räcker inte att putsa och göra spåren rakare och slätare, vi måste hitta helt nya stigar. De kommer inte att gå i den invanda riktningen och de kommer ibland att leta sig bakåt. Bakåt, mindre och förnöjsamhet är för många "hemska" ord, men ord som vi måste våga ta i vår mun.

Stellan Tengroth